

Утвердження незахищеності Києва як символу української нації у поемі Максима Рильського "Неопалима купина"

В історію української літератури Максим Рильський увійшов як самобутній національний поет, патріот України, який щиро і високо підносив національну ідею, будив історичну пам'ять свого народу, утверджував думку про його талановитість, національне відродження країни, невмирущість рідної мови. Тому, на мою думку, не дивно, що його поеми "Слово про рідну матір", "Жага", "Неопалима купина" та збірники "За рідну землю", "Світла зброя", "Велика година" сприймаються як поетове зізнання у ніжній синовній любові до України, уславлення її історичного минулого. Вражає великий ступінь шани і поваги до свого народу, до рідної батьківської землі.

У наш час, коли Україна, проголосивши незалежність, вже десять років є суверенною державою, дуже актуального звучання й значення набуває поема М. Рильського "Неопалима купина", написана 4 жовтня 1943 року, незадовго до визволення Києва від фашистських загарбників. Вже сама назва викликає уявлення про щось вічне і величне. Так біблійний кущ, що горів, не згораючи, з якого доносився голос Бога, став символом непереможності народу України у будь-який час:

Ти чуєш, батьку, як ступає
Непереможна рать твоя,
Як древній Фастів посилає
Полки Семена Палія?

Джерело цієї непереможності й сили поет бачить у давньому Києві, в історичній пам'яті про славних предків за волю України, яких народжувала її історія в усі часи випробувань.

Тяжкі й важливі події змальовує Рильський, намагаючись довести думку про вічність й незнищенність Києва. Почавши поему з образу князя Володимира, який

Крізь непроглядну ніч криваву,
Благословляючи народ,
Веде свій люд, свою державу
На ясні води від негод,

Рильський відразу вводить читача в жорстоку і страшну атмосферу війни, де "дитя, розтоптане копитом, ...встає, як судія над світом, і двері правді відчиня", де "на суд зійшлися гори, море, здригнулись гнівом небеса". І ось ми вже бачимо, що, мов та неопалима купина, "знов чоло підводить Київ, щоб не хилить чоло навік". Стислими, але місткими рядками поет змальовує життя Києва, України в сиву давнину, в козацькі часи і підводить таким чином нас до лихоліття фашистської навали.

У цьому розділі ми чуємо крик болю за сплюндрований Київ, залиту кров'ю Україну. І хоч безмежним горем сповнені рядки, де змальовується "гидка німота", автор твердо впевнений у тому, що ворога спіткає неминуча розплата за причинене зло, а народ, Україна, Київ відновляться в праці і добрі, як неопалима купина:

Конай же, кате окаянний!
Гори на вічному вогні!
Нехай нове життя повстане
В неопалимій купині!

У цій поемі М. Рильський ділиться з нами ще однією думкою: Київська Русь - то Україна, єдина держава з єдиним народом. Доводячи це, він говорить, що Володимир "Веде свій люд, свою державу...", і тим самим підкреслює: Київська Русь - то давня Україна, а не "спільна колиска трьох братніх народів".

У грізне воєнне лихоліття народилася ця поема, тому стільки в ній емоційної сили, щирості і сподівань на краще. Слідом за поетом переймаєшся повагою до історичного минулого своєї землі, любов'ю до України сучасної, відчуваєш гордість за причетність до славетної української нації.